

Скерцино, другий твір циклу, побудований на жанрово-фольклорній основі і контрастно доповнює першу п'єсу. Жанр скерцо (і, відповідно, похідний від нього — скерцино), що має довгу музичну історію видозмін та трансформацій, отримав своє специфічне втілення у циклі Б. Лятошинського. Насичення семантичним змістом твору, що першопочатково виконував розважально-грайливу функцію, є новацією композитора убік переорієнтації або чергової трансформації означеного жанру. Інтонаційно-семантичною основою твору слугує інтервал чиста кварта. У другій частині циклу через музичну експресивність, дисонуючі альтераційні комплекси, складні гармонічні нашарування автор висловлює особливе світовідчуття ХХ ст. та психологічну атмосферу напруженого часу.

У своєму альтовому циклі Б. Лятошинський утілює нову жанрову концепцію, яка фігурує навколо мелодекламатичного викладу основного музичного матеріалу, філософської заглибленості та споглядальних ознак експресії висловлювання та насичення колористикою основних образів.

О. Деркач

СУЧАСНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ РОМАНС: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

О. Derkach

MODERN UKRAINIAN ROMANCE: DEVELOPMENT TRENDS

Українська пісня — це музична мова нашого народу, виразник його настроїв та прагнень. Пісенні жанри в українській музичній культурі вражають різноманітністю, що свідчить про застосування пісні в різних життєвих обставинах. Кожен музичний жанр сучасної української музики створений з визначеною ціллю. Вітчизняна пісенність різножанрова та різностильова. На сучасній українській сцені представлені майже всі музичні напрями і жанри — від рок-музики, інді, кантрі, метал, поп-музика, блюз та джаз, хіп-хоп до електронної музики, а також ліричні пісні у стилістиці сучасного романсу.

Романс — це передусім ліричний жанр музично-поетичного мистецтва, у якому глибоко і всебічно розкривається внутрішній світ людини, її інтимні почуття, думки та настрої. Термін «романс» іспанського походження. Саме в Іспанії в XII–XIV ст. зародився новий пісенний жанр у творчості мандруючих музикантів, співаків, поетів. Ці пісні трубадурів з прийомами речитативу, мелодичного наспіву й мімічного танцю виконувались рідною романською мовою. Звідси походить і назва «романс». У XV ст. з розвитком ліричної поезії в Іспанії з'являються перші збірки романсів, які отримали назву «романсеро». Романс стає сольною світською піснею з інструментальним, переважно гітарним супроводом і тільки в XVIII–XIX ст. він набуває загальноєвропейського поширення.

Довгий шлях пройшов і український романс, коріння якого сягає одностопних пісень. Розквіт жанру припадає на кінець XVIII ст. Захоплення інструментальною музикою, зокрема грою на бандурі, гітарі, гусях, фортепіано, сприяли формуванню пісні із супроводом, у якій помітно посилюється образна індивідуалізація, ліричне начало. Поетичне джерело в цих творах відзначається легкою, дохідливою мовою, чіткою ритмікою. Термін «пісня-романс» найбільш відповідає сутності жанру, що став перехідним від народної ліричної пісні до романсу.

В Україні важливу роль у розвитку пісні-романсу відіграла музично-поетична творчість видатного українського філософа й письменника Григорія Сковороди. Він є автором популярних у свій час кантів та солоспівів, музику до яких складав сам. Також на українську пісню-романс вплинула і творчість Шевченка. Його поезія надзвичайно близька до народних пісень і за змістом, і за поетичною формою.

Взагалі, розвиток українського романсу — тривалий і дуже складний процес. Саме в цьому жанрі найактивніше відбувалась взаємодія і схрещування народнопісенної творчості, писемної літератури та професійної музики. Власне й сам жанр українського романсу виник як результат взаємодії народного та професійного мистецтва. Майже кожен композитор у своїй творчості звертався до цього жанру і створив свій маленький шедевр. М. Лисенко, К. Стеценко, Я. Степовий, С. Людкевич, Ф. Надененко, Г. Майборода, Ю. Мейтус, В. Кирейко, Л. Дичко, П. Козицький, К. Данькевич, Л. Грабовський, І. Поклад, В. Івасюк, Т. Петриненко та багато інших композиторів внесли свій вклад у розвиток української пісні-романсу. У кожного митця музичні інтонації мають власний характер, але усіх об'єднує лірична мелодія, яка разом з віршами доторкується до душі.

Не менш важливу роль у піснях-романсах відіграє інструментальний супровід. Та якщо раніше супровід був переважно під один інструмент, у сучасному українському романсі ми маємо спостерігати цікаві експерименти з додаванням інших інструментів, переважно в інструментальному проведенні. Таким чином створюється більш драматургічна та динамічна композиція, наприклад пісня-романс «Я ніколи нікому тебе не віддам» О. Пономарьова або сучасний романс «Така як ти» гурту «Океан Ельзи». У них використовуються нові сучасні рішення, музичні прийоми, завдяки яким світ чує оновлений варіант ліричної пісні в жанрі романсу.

Попри різні еkleктичні прояви та нові втілення, багато сучасних романсів створені майже в первозданному варіанті: під супровід одного інструменту, ліричні та емоційно витончені. Як приклад, чудові пісні-романси: «Варто чи ні» О. Пономарьова, «Намалюю тобі зорі» Т. Кароль, «Спи собі сама» К. Скрябіна, «Черемшина» у сучасній кавер-версії Max Triss, «Обійми мене» сл. С. Вакарчука, муз. Д. Дудко, С. Вакарчука, «Повільно» ADAM та ін.

Отже, нині музична мова сучасного українського романсу стає різноманітнішою й виразнішою. Це пов'язано передусім з багатьма чинниками, які наявні в музичній культурі останні два десятиліття та втілюються в мелодії пісні, гармонії супроводу, технічних вокальних прийомах та виконанні, що дає нового дихання жанру. Можливо, з часом виникне новий музичний погляд на романсові пісні, але точно, що цей жанр ніколи не зникне, тому що ніщо так не турбує людину, як особисті почуття й кохання.

А. Швайка

**СПЕЦИФІКА ВИКОНАВСЬКОГО СТИЛЮ КРИСТІНИ АГІЛЕРИ:
ВОКАЛЬНА СКЛАДОВА**

A. Shvaika

**SPECIFICITY OF CHRISTINA AGUILERA'S PERFORMING STYLE:
VOCAL COMPOSITION**

Крістіна Агілера вважається однією з найкращих виконавиць сучасного масового музичного мистецтва, про що свідчить безліч нагород, отриманих за її